

Formació en la competència informacional a Psicologia

Corral, M.J.¹ i grup PSINFO ^a.

^a Integrants del grup PSINFO (per ordre alfabètic):

Adan, A.¹, Álvarez, C.² Amador, J.A.¹, Berger, R.¹, Calderón, C.¹, Celdrán M.¹, Codina, N.¹, Colell, M.¹, Cornet, J.², Corral, M.J.¹, Cunillera, T.¹, Ferrer-Garcia, M.¹, Gallardo-Pujol, D.¹, Gilboy, E.¹, González-Conde, J.¹, Guilera, G.¹, Jurado, M. A.¹, Leiva, D.¹, Martínez, M.¹, Mataró, M.¹, Mayo-Alesón, M.¹, Nuño, N.¹, Però, M.¹,Pueyo, R.¹, Ramon-Casas, M.¹, Rivero, M.¹, Serrat, R.A.¹, Tremosa, J.², Via, M.¹, Vidal, T.¹ i Zaborras, R.².

¹ Facultat de Psicologia, Universitat de Barcelona, P. Vall d'Hebron 171, Barcelona.

² CRAI Mundet, Universitat de Barcelona, P. Vall d'Hebron 171, Barcelona.

Buscar, seleccionar i difondre informació especialitzada és una competència bàsica que ha rebut diversos noms (Taula 1) i definicions (Taula 2).

Taula 1. Possibles designacions de la competència informacional

Competència informacional	Competència digital
Information literacy (Association of College and Research Libraries, 2014)	Alfabetització informacional
Information skills (ERIC database, 2019)	ALFIN, TIC (Area Moreira, 2010)

Taula 2. Definicions de la competència informacional

Font	Definició
Transversal UB	La capacitat de crear, usar i integrar informació.
Facultat de Psicologia (UB)	Capacitat per buscar, seleccionar i gestionar informació especialitzada de manera estratègica, fent ús de diferents tecnologies i fonts d'informació (utilitzar eficaçment xarxes de biblioteques, arxius i internet per a la recerca d'informació; usar les noves tecnologies per a l'actuació acadèmica i professional).
EuroPsy, 2013	Academic skills: Collecting information/library & bibliographic skills; Reading / writing papers; Research Ethics
APA, 2013	Goal 2.2 Demonstrate psychology information literacy

La formació coordinada de 23 assignatures (19 obligatòries i 4 optatives) i 71 membres (63 PDI i 8 membres del CRAI) del grau de Psicologia (Figura 1).

 Centre de Recursos per a l'Alumnat i la Investigació

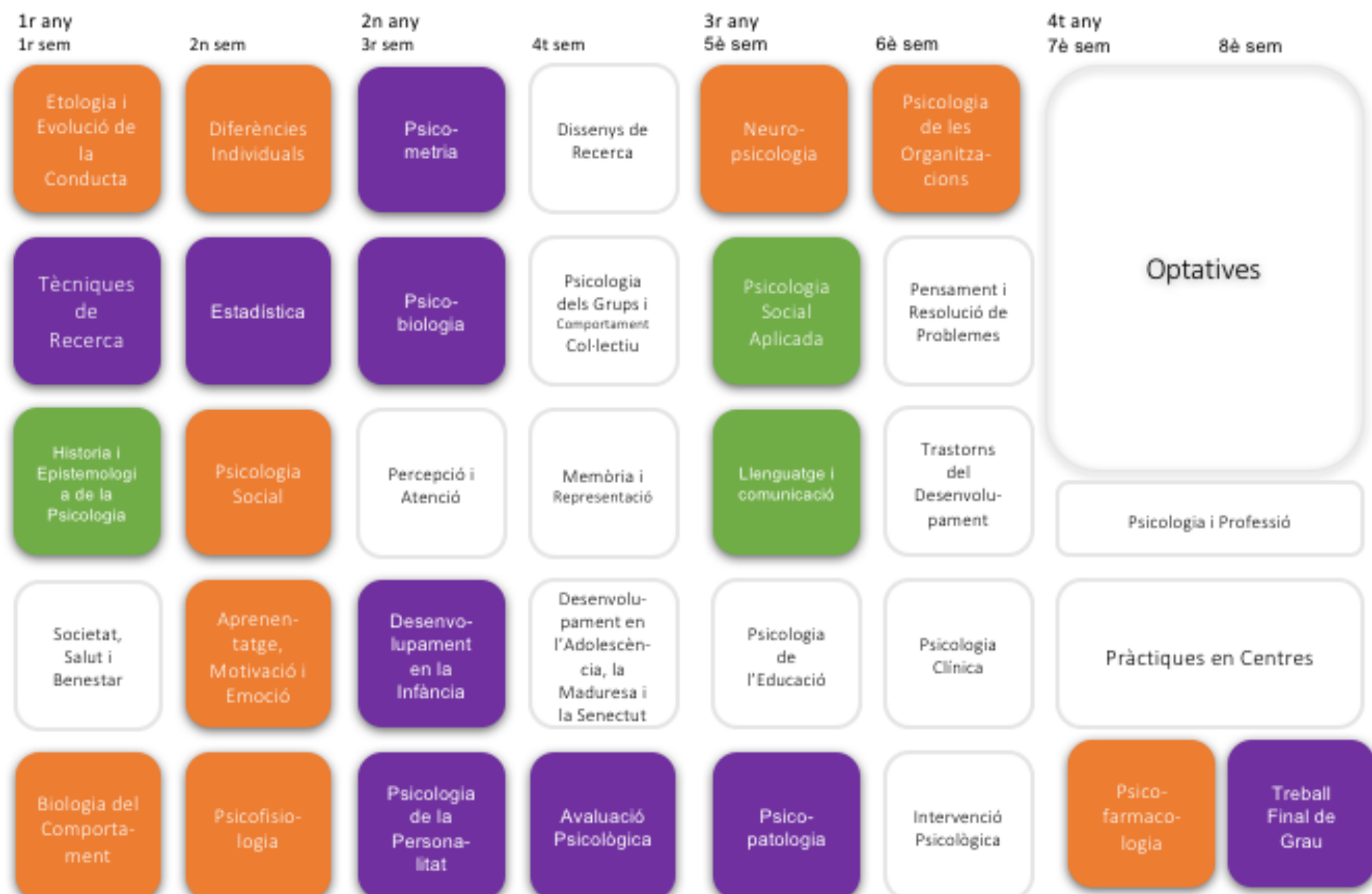

Figura 1. Pla d'estudis del grau de Psicologia. En taronja les assignatures implicades en la formació en l'Estratègia de cerca, en verd Lectura, Escriptura i en lila Normes, format i estil.

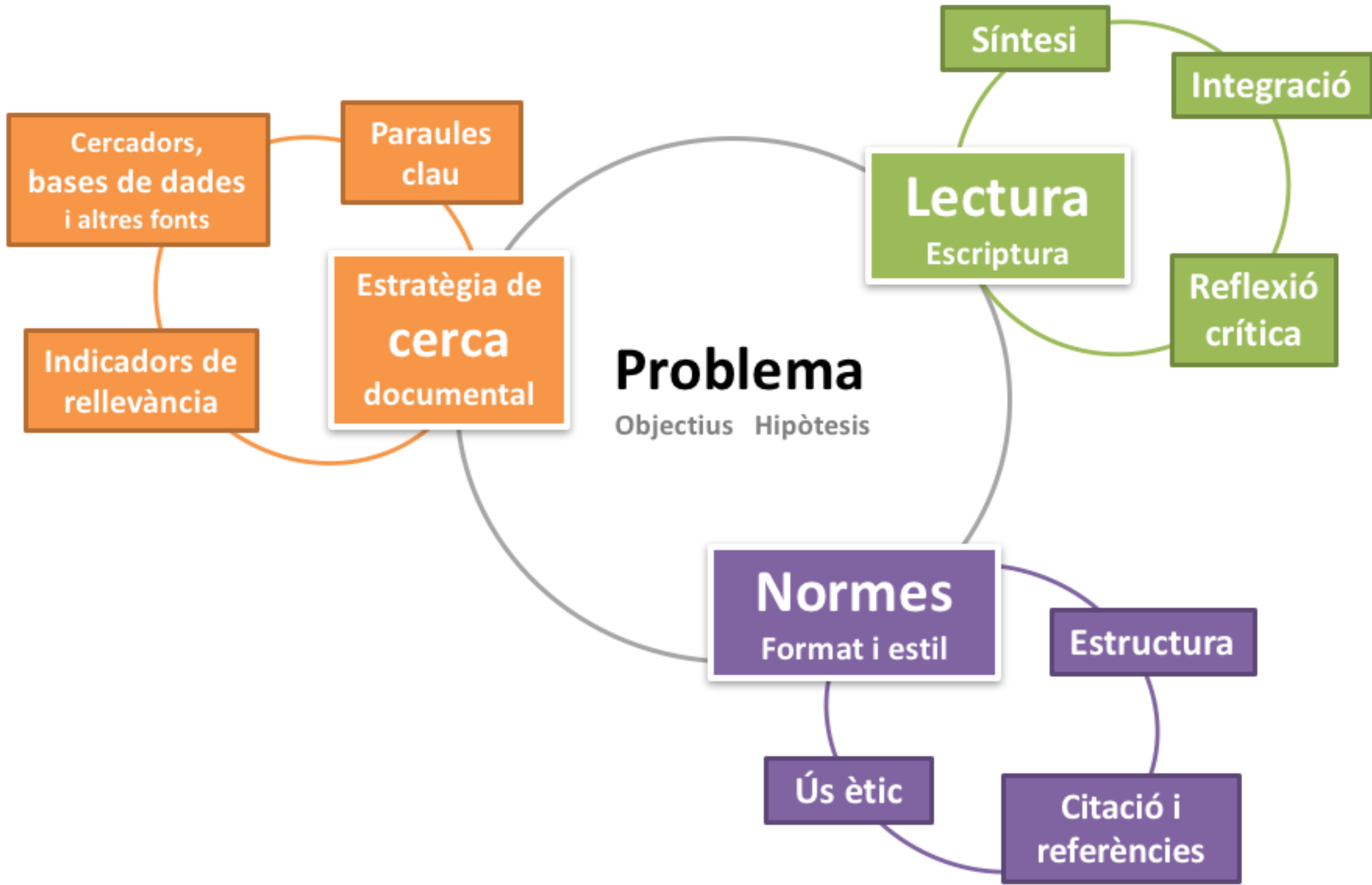

Figura 2. Components de la competència informacional segons el projecte d'innovació docent 2012PID-UB/150.

Les metodologies docents desenvolupades per a la formació van des de sessions magistrals sobre els coneixements bàsics de la competència, fins a la pràctica aplicada sobre problemes, casos pràctics, informes o treballs de recerca, amb una proposta d'objectius i hipòtesis (en cas de tractar-se d'un treball empíric).

Tant per definir els objectius, com per elaborar una possible resposta és necessari passar pels diferents estadis que implica la competència informacional: 1) Estratègia de cerca, 2) Lectura i Escriptura, 3) Normes, Format i Estil (Figura 2) amb diferents subcomponents (Taula 3) connectats circularment per ressaltar la idea de que no es tracta d'una activitat lineal, sinó d'un anar i venir mentre intentem resoldre el problema inicial.

Per tant, es tracta d'un desenvolupament transversal de la competència informacional a través de les assignatures, sense vincular-la a cap en particular.

Referències

APA, American Psychological Association (2013). *APA guidelines for the undergraduate psychology major: Version 2.0*. Recuperat de <http://www.apa.org/ed/precollege/about/psymajor-guidelines.pdf>
Area Moreira, M. (editor del monografico). (2010). ¿Por qué formar en competencias informacionales y digitales en la educación superior? *Revista de Universidad y Sociedad Del Conocimiento*, 7(2), 2–5.
Association of College and Research Libraries. (2014). *Psychology Information Literacy Standards*. Recuperat de http://www.ala.org/acrl/standards/psych_info_lit
EuroPsy (2013). *Certificat Europeu en Psicologia*. Recuperat de <http://www.europsy.cop.es>
ERIC database (2019). *Thesaurus*. Recuperat de <https://eric.ed.gov/>

Taula 3. Descripció dels components de la competència informacional.

Estratègia de cerca documental	Paraules clau	Delimita el tema del treball. Llegeix fonts bàsiques per extreure els conceptes principals. Utilitza els termes pertinents i els combina encertadament amb operadors <i>boolean</i> s o truncaments. Aplica la cerca avançada o els filtres per obtenir un número de resultats abordable.
	Cercadors, bases de dades i altres fonts	Consulta els recursos d'informació pertinents: bases de dades (Catàleg UB, Psycinfo, PubMed, WoS, Sociological Abstracts) o pàgines webs.
	Indicadors de rellevància	Aplica indicadors de rellevància quan són necessaris. Reconeix els articles que han estat publicats en revistes de revisió per parells, es troben en els primers quartils o tenen un considerable nombre de cites.
Lectura Escriptura	Síntesis	Tria articles pertinents per donar resposta a l'objecte d'estudi. Discrimina entre les idees que utilitza el treball i l'aportació principal de l'article. Identifica què s'ha fet, com s'ha fet i quins resultats s'han obtingut. Extreu les conclusions principals dels treballs per fonamentar el discurs.
	Integració	Estableix relacions amb coneixements previs. Compara conceptes, teories o resultats de recerca.
	Reflexió crítica	Corroborar la informació que troba en llocs web. Compara diverses fonts i avalua fiabilitat, validesa, precisió, autoria, biaix o limitacions de la mostra. Construeix una veu pròpia basada en l'evidència, però separada de la resta dels autors. Identifica punts febles. Constaata si hi ha buits d'informació i revisa l'estratègia de cerca.
Normes Format i Estil	Estructura	Saber, entendre i aplicar correctament l'estructura d'estil APA (títol, autors, resum, introducció, mètode, resultats, discussió, conclusions, referències, material suplementari, etc.). Les taules i figures estan correctament construïdes i etiquetades.
	Citació i Referències	S'utilitza el format APA tant en el cos del text com en les referències finals. Coneix les avantatges de gestionar les referències bibliogràfiques mitjançant una aplicació informàtica.
	Ús ètic	Coneix que és i que no és plag. Acredita de forma correcta les idees alienes. Referència imatges, taules o figures. Aplica la llei de propietat intel·lectual. Si és necessari, demana permís per utilitzar un material.